

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGHI MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet.
 hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
 intézendők; és minden díjak fizetendők.

Feloldás szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
 Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
 Egyes szám ára 10 kr.

Ki fáradt el?

A kormánypart vagy a függetlenségi part?
 Ez időszerint sem az egyik, sem a másik.
 És mégis találni véljük, hogy a javaslat általános-
 ságban a jövő héten megszavazható lesz, a mi egyértelmű-
 n a függetlenségi part elfáradásáért.

A kormánypart sajtó ravasz hízkeléssel dicséri
 a függetlenségi pártot férfias küzdelméért, mely obstruk-
 ciónak nem nevezhető.

Szeretné megkönnyíteni részére azt az elhatáro-
 zást, hogy minden obstrukcionális szándékra tegyen le?
 Inkább kidicséri, inkább fölmagasztalja s elismer-
 ésrel adózik meggyőződésének, csak hogy rábíra a le-
 mondásra.

A függetlenségi part pedig tündök, ábrándozik,
 elmélikedik s maga sincs tisztában azzal, hogy alkalm-
 mazza-e az obstrukciót, vagy se?

Szeretné is, nem is.

S valljuk meg az igazat: van oka a függetlenségi
 pátnak habozni annak a kérdésnek az eldöntésében,
 hogy megakassza-e szóradattal a javaslat életbeléptét,
 vagy pedig adja át sorsának?

Egy egészen helyes s érvekkel támogatható fölfog-
 ás azt mondja, hogy a dolgok mai állásában az álla-
 mosítási eszmét diadalutjában nem lehet soká föltartó-
 ztatni, utat törne az magának, ha kell, — a szólás-sza-
 badság erős sánczain keresztül is.

S vajlon szabad-e ezeket az erős sánczokat egy
 népszerű eszme elébe állítani, hogy az törjön rajtuk
 keresztül?

Nem lesz-e szükség ily kétségbeesett lépésre egykor

oly intenciók megbuktatására, a melyeket az egész nem-
zet perhorreskál.

A jelen esetben a függetlenségi part mögött nem
áll az egész nemzet. Ott áll ugyan a nemzet egy tekin-
télyes része, de nem az egész.

A függetlenségi pártnak be kell látnia, hogy a
mérsékelt ellenzék képviseli a haladó nemzet zömét a
magyar intelligencia magrát.

S így ha a kormánypartot, mely mögött a főszol-
gabírok s jegyzők kertes-hada áll meggyőződés elv s
hazafiság nélkül, — le is számítja akkor, midőn elha-
tározása mérlegét felállítja, lehetetlen, hogy az az ő
fölfogása mellett billenjen le, — s nem találhat lelki-
ismeretében megnyugvást, ha minden hűrt nekifeszít a
javaslatnak.

Aztán meg van egy igen fontos ok arra, a miért
a javaslat fölött vitát mielőbb befejezni szükséges és
hasznos.

A kormány be fogja nyújtani a képviselőválasztá-
sok fölött való curiai bíráskodásról szóló törvényjavas-
latot.

Ki ne óhajtana, hogy e javaslat is törvényerőre
emelkedjék a választások előtt?

Már pedig a kormány is megkőtheti magát, s míg
a közigazgatási javaslattal el nem készül, nem tárgyalja
amazit.

Tehát meggondolandó mindenképp az a magatartás,
melyet a függetlenségi pártnak a közigazgatási javaslat
irányában követnie kell, mert könnyen meglehet, hogy
a merev ellenzéssel tulló a czelőn s ott üt sebet, a hol
neki is fájni fog.

Országgyűlési napló.

— jun. 25-én. A ház ma a közigazgatási javaslat
általános vitáját folytatta.

Szentiványi Kálmán kezdte a vitát s maga is, mint
a megyei közigazgatásnak sok éven át részese s annak
gyakorlati ismerője szakszerű birálatban részesítette a
szőnyegen levő törvényjavaslatot s annak hatását és
következményeit az életrevalóság tükrében világította meg.
Szentiványi beszédét, melynek hatását emelte a nyugodt,
objektív előadási módor, a ház élénk helyesléssel kísérte.

Utána Kiss Albert szólt fel, a függetlenségi pártnak
e köztiszteletben álló s mindig magas és objektív szóno-
ka, aki mint municipálistá, természetesen egészen
más koncepcziókat vont le azon önkormányzati pre-
misszákból, melyeket Szentiványi s már előbb gróf
Apponyi Albert felállított. Ő azt állítja, hogy például a
kath. egyház azért centralizálhat, mert erős és hatalmas
s nem veszi észre, hogy a kath. egyház is csak azáltal
vált hatalmasná, mert centralizált. Centralizált demokra-
tus elvek alapján. Ez képezi organizmusának erejét. S
igy az a konkluzió, hogy gyenge államok tartózkodjanak
a politikai centralizációtól, a legnagyobb tövedések kö-
zé tartozik. Csak a merev és tulhajtott centralizációtól
kell tartózkodnia minden államnak. Ez a történeti és
gyakorlati igazság.

Ezen történeti és gyakorlati igazság szellemében
szólt, meglepő világossággal és érett politikai fölfogással
gróf Andrassy Gyula. Beszédeiben a tudományos tájeko-
zottság mellett az eredeti gondolkozás párhuzamosan nyilva-
nult. A posztulatumokat, melyeket a most meginduló
reform koncepczióknak, a „közigazgatás objektivizálásá-
nak”, megalkotnia kell, helyesen állította föl, s polemizá-
ciójában is, melyet a függetlenségi part szónokaival foly-
tatott, föltétlenül szerencsés volt. Beszéde végén igen
sokan gratuláltak Andrassyynak, egy kormánypart, mint
az ellenzék soraiából.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Epigramm-fordítások.

Egy orvos halálára.

(Hang.)

Doktor Margó tegnap meghalt;
 Jegyző urak örültek!
 Testamentom íratása
 Időt soha sem engedett.

Sellus.

(Martialis)

Ez a gaz Sellus még elhiteti, hogy
 Nines isten az égben,
 Mert ha volna: ugyan meg nem tűrné, hogy ily
 Akasztófa éljen.

Mirza Shaffy-ból.

Megjártam sok várost; gonosz
 Nyelvben gazdag mindenik.
 Az emberek egymással a
 Körösztvizet leszedik.
 Egymás hata mögött szidják
 Egymást irgalmatlanul
 S szemlél-szemben minden ember
 Gyönyörűen boldogul.

Révész Ernő.

Vasúton.

(Parodia Kiss József „Hajón” című versére.)

Biboros alkony. Zakolatva siklik
 Kocsink a sínen.
 Átellenemben ül fészkelődvé
 Egy leány, de milyen!

Szeme lidércfény, mosolya — huhh! és
 Kőcs a hajú —
 Eszembe jutna Meduzafőrdő
 Ha volna ballada.

Főlék az nban. — Félve sandít rá
 Férfiú és nő,
 Keresztet hány a zsidó, mikor
 Közélebe jó.

Nyállal vegyes fröccsenti ki széles
 Szájából a szót,
 S én szöpgévre várom — más helyre szólni —
 A jövő stációt!

Telecska Balácz.

URAK LETTÜNK . . .

Irta: VOJTKÓ PÁL.

Hét éves voltam, mikor apámat az a „kitüntetés” érte, hogy
 szolgabíróból (akkor még nem voltak főszolgabírák) kineveztek az
 x . . . i kir. törvényszékhez bírónak. Ez haladás volt a rangban.
 Beköltözködöttünk a városba, a hol aztán minden megváltozott kö-
 rülöttünk. Hét szobánk helyett csak öt lett. A kék dolmányos
 megyei hajduk helyett, csak a szolgáló terített, tisztogatott. A nagy
 dáridók, főispáni, alispáni látogatások elmaradtak és én nem ülhet-
 tem többé a kártyaszatlok alá, hogy a készakarra elhullajtott ha-
 tosokat, huszasokat és ezüst forintosokat kézbizámra összegyűjtem
 és elrakjam az én régi pénzös harisnyimba, mely nálam a Wert-
 heim szekrényt helyettesítette. A kocsist elesaptuk, a hintót, a lo-
 vakat is eladtuk, köztük az én kedvezet török lovasokamat is. Mi-
 kor az utóbbiért megintérelláltam az apámat, azt felelte:
 — Fiam, urak lettünk, nem több lovakra.

Ezen a különös kijelentésen akkoriban sokat gondoltam. Az
hiszem, nem értettem meg.

Pedig hát tiszta számítás volt. Atyámnak eddig, mint szol-
gabírónak az évi jövedelme felruggott 5—6000 frtra, a törvényszéki
bírói fizetés pedig lakásépénzel együtt se tett ki többet 1700 frtnál.
Az előléptetést, vagy mint atyám szokta mondogatni, az „urasko-
dást” tehát legalábbis is évi 3000 frt siratta.

Megvallom, féltem, hogy esetleg még nagyobb urak találunk
lenni s akkor majd kutyára se telik. A lovatam is sajnáltam, de
a kutyámat nem adtam volna egy kuriai elsőnökségért.

Történt, hogy egy nyáron nagy kolera ütött ki a városban.
A mi utcánkban még egyetlen eset sem fordult elő, mikor a
szomszéd utca már egészen kihalt. Emlékszem, mily borzalommal
mégottam a zárt ablakok mögől a holdvilágos utcákon végig
dööző h'ottas szekeret. Mert kocsiszámra hordták ki a hullákat
a tometóba, a hol a nagy, közös sírokba hantolták őket. Egyszer
csak a mi utcánkban is kezdtek halni az emberek. Először a ké-
ményseprő. Ezt nem sajnáltam, mert féltem tőle. Folytatta az ör-
mény pap. Ezen meg esudálkoztam, mert azt hittem, hogy a pa-
pok meg a doktorok nem kapják meg a kolérát. Végre beköszön-
tött a mi házukba is a rémes vendég. Egy szép nyári estén két
koporsót vittek el tőlünk s nekem nem voltak többé testvéreim . .

Istenkísértés lett volna továbbra is ott maradni a mérgezett
levegőben. Felkerekedtünk hát s bánatunkkal, gyászzakkal, elköltöz-
ködünk egyik nagybátányhoz, egészségesebb vidékre. mig a jár-
vány kiűhögött magát.

Ismét a falusi életű lettem. Megint a régi szolgabíró fia volt
tam, rakonézatlan és szilaj. Repestet a szivem, ha a béresek föl-
segítettek a legvadabb eskikora. Örült hajsziákat rendeztem a szérűn
a kazlak között. Kéjjel szüresöltem le a frissen fejt, meleg tejnek
fölt a zsétekekből. Négyes fogatot csináltam paraszt fiukból és vé-
gig csörtettem a falu széles, poros utcáján. A nap lesütötte arco-
mat; tenyeremet feltörte a jár, megvagdalta a paraszt bias-
ka; tetőtől talpig por, zúzdags voltam hasonlítottam az elveteme-
dett utcai kölykekhez — külsőben, de a lelkem üdöb, egészségese-
bb volt, mint valaha. Nagyon nagyon boldog voltam. Szabad,
vakmerő szivem nem ismert urat, sem vesztélyt, azt hitte, övé az
egész világ. És e világban szeretett mindent, a fűvet, a virágot,
a messze kék eget és a csapongó lepkét is megtudta becsülni.
Ha esténként kifaradva a hanczurozásban, megszivta a szabad leve-
gőtől aludni mentem, ha ilyenkor anyám odajött ágyamhoz és
imádkozott velem, — gyermek-szivemnek minden melegét, szere-
tetét az imába öntöttem, mert tudtam, hogy ahhoz szőlok, a ki
nekem a napsugarat, a réteket, az erdőt adta — a szabad vi-
lágot

— Ugy-e nem megyünk el innen, anyám? kérdeztem egy
este elalvás előtt.

— De, fiam, holnap. Most csak aludjal szépen.

Megparancsolták, hát elaludtam. Alomban a várossal volt
bajom. Viszta mentünk abba a házba, a melyből csak az első
emleketek fele volt a miénk s ott se szabadott akkorát kiáltanom,
hogy a második emeletig elhallássek. Ura s ki tudja hányadszor
elsírattam kis ponymamt s gyűlölettel néztem végig a magas falak
közé zárt kikövezett ketrecren, melyet udvarnak esofoltak s a me-
lyen egy darab papírost se hullajthattam el a nélkül, hogy a ház-
mester össze ne szidott volna. Megjelentek fényes játszótársaim,
a kikkel egy iskolába jártam s a kik ezért megszóltak látogatni oly-
kor. Az elnökeknek vézna Alfrédje, a főispánek Tihamérkájja, a
kiknek nem volt szabad futkosni, mert kiizzadhatnak, nem volt
szabad almúra vizet inni, mert megbetegedhetnek s a kiket az
instruktor hozott el és az inas kísért háza, a kikhez a hozzá
nyultam, nyafogni kezdtek, a kiket egyszerűen — kinem állhattam.
Aztán mintha álomban fölébredtem volna s láttam volna atyám-
mat bejőni késő éjjel a háló szobába, halkan, csendesen, hogy
senkit föl ne ébresszem. Az írószobából jött. Anyám szemére ve-

Utána a javaslat ellen szöveltek még: Beniczky Árpád s Matkovich Tivadár.

— **jun. 26-án.** Ma a vitát Reviczky Károly kezdte a közigazgatási javaslat ellen beszélve, a függetlenségi párt gyakori tetszésnyilvánításra közt. Utána következett gróf Gyürki Abrahám. Ő is a közigazgatási javaslat ellen szöveltek és pedig főként a főispáni állás szempontjából.

Ezután a függetlenségi párt szónoka, Bartha Miklós szállt síkra a vármegyei rendszer mellett. Bartha Miklós mai beszéde mint szokni mű azokat is elragadta, akiket nemcsak hogy meg nem győzött, hanem meggyőződésükben, a reform szükségét és elfogadhatóságát illetőleg, csak jobban megerősített.

Utolsó szónok Beksich Gusztáv volt. Beksich egész publikisztikailk működése azokért az eszmékért lelkesedik évtizedek óta, melyek ma a közigazgatási reformban le vannak rakva. Elesen és szellemesen analízálta Beksich a függetlenségi párt politikáját a reformmal szemben s kimutatta, hogy e politika nemcsak s közigazgatási, hanem a közjogi kiindulási pontnál is el van hibázva. Beszéde közben a függetlenségi párt sokat zajongott; de ez a szónokot nem zavarta s beszéde után még a függetlenségi párt tagjai is gratuláltak neki.

— **jun. 27-én.** A közigazgatási vita ma csak egy beszéddel haladt előbbre. Két teljes órán át beszélt Holló Lajos, a függetlenségi párt e fiatal tagja s beszédét nem csak elvtársai, de az egész ház figyelemmel hallgatták.

E beszéd után a ház majdnem víta nélkül letárgyalta egy sor kisebb törvényjavaslatot.

Az ülés végén gr. Csáky Albin kultuszminiszter válaszként br. Kaas Ivor és Ugron Gábor interpellációjára. Ugy az evangélikus zsinatra, mint a hercegprímás kinevezésére vonatkozólag az egész házat kielégítő válasszal szöglált.

Utána br. Kaas Ivor interpellálta általános helyeslés közben a belügyminisztert, hogy szándékozik-e a főváros majúsi határozata kapcsán egy negyedik magyar színház létesítését íránt lépéseket tenni. Végül Ugron Gábor a pécsi királyi beszéde miatt a miniszterelnököt. Gróf Szápáry Gyula miniszterelnök azzonnal válaszolt, kijelentvén, hogy a korona egy javaslat mellett már akkor állást foglal, midőn annak betérjesztéséhez hozzájárul. A király válasza tényeket konstatál s ez nem sérti az alkotmányt. Ugron Gábor a választ nem vette tudomásul.

Reményi-koncert Zomborban.

A lapunkban is hirdett Reményi-koncert múlt hó 27-én a színházban megtartott, még pedig deázára a nagy lőségeknek, szöfolt ház mellett, városunk intelligenciájának jelenlétében.

A világhírű művész városunkban híréhez méltó fogadtatásban részesült, s hazafias közönségünk megmutatta, hogy tud lelkesülni a zeneköltő iránt, s kész bármely időben hódelati adóját lábai elé tenni.

Nem értjük ugyan a hivatalos közönséget, mely még csak arra sem méltára Reményit, hogy városunkba érkeztek ödvözlöjje, s egyáltalán semmit se látszot törődni azzal a művisszel, a ki

tette, miért görnyed éjfélig, kimélje beteg szemekt, gondoljon esaladjára . . . Apám csak vizsgázta, kezdetben nem lehet más kép, később minden megváltozik, de azért lőségesen hordta haza a poros papirus eszómkát, már az egész szöbjára tele volt velük. Hogy haragudtam azokra a papirusokra! Anyám azt mondta, hogy azok fogják megölni apámat. Majd anyám kiser szemekt, megtört gyászruhás alakját láttam és éreztem a mikor összecsoókol s meleg könyvet végig futnak hajamon, arczomon . . . Nincsenek testvéreid . . . elvittek őket . . . soha vissza nem hozzák . . . És megérdek az én könyveim is és én is sirtam, zokogtam, mint a hogy nem a gyerekek, de azok sírnak, a kiknek igaz mely fájdalom. Először álomban, aztún felalomban folytattam ébren esen desen, keservesen.

Az ablak nyitva volt, a korai szellő meghorzongatot az ázóótkot párnán. Fölkelttem. Még senki sem volt ébren. Nem tudtam mi tevő leszek, de annyit elhatároztam, hogy nem megyek többé vissza a városba. Magamra kaptam ruháimat, s hogy az ajtó nyitogatással senkit föl ne verjek, kinyitottam a nyitott ablakon a szabad, tág udvart.

A falu lakásai versenyt lármozkáltak. A nap éppen akkor érte a magas kazlak tetejét, a kocsioskák, béresek már kint lehettek a földön, mert az úres istállók sáros ajtai rendre zárva voltak. A Bundás barátságos farkesóvállással ödvözölt. Az ébredő baromfi népség éhesen sietelt felem, köztük egy sereg pulykafi bangos „tuk-tuk“, özással fejezte ki bizalmát. Az óiban is rözögtek a közledeő léptek hallatára. A vateményes kertem át a luzernába értem, itt jártam a harmatban s mikor az utolsó árkot is átugrottam — ott állt előttem a végtelen róna, a mint egybeolvadt a fényes hajnali éggel.

Másnap betegem, álcultan lettek meg a szomszéd háttér füzésében. Mégis csak gyöngye természetű úri gyermek voltam, mert a szabadban töltöt éjszaka nyavalyába ejtettem. Azóta sápadtabb, véznább lettem, mit a többi városi gyerek. Megültem szépen a könyveim mellett, nem volt száik a udvar, nem kevés az az egy-pár szöba.

Csak olykor villant meg a szemem, ha nagy tavaszi rözgyezéskor eltévedt pillangózt láttam vergődni a poros falak között, vagy ha egy júnior fiakkor ló merészebb perceiben neki szabadult az utczának s megcsatoltatta patáját a hegyes kövöken . . .

Ilyenkor eszembe jutottak a rét, a széles háttér és az elmúlt jó idők . . . Azóta urak lettünk, de szegények, betegek és lödögatlanok . . . Istennem, de furesa . . .

a városi zenekademiája javára is közremöködött, s a koncert jóvedelmének egy részét annak átengedte.

Ily előzékenység megérdemelte volna azt, hogy a hivatalos közönség is viszsonzza, ha már Reményi hírneve magában véve nem imponál annyira, hogy némi udvariassággal tanúsíjon egy világszerető ismert magyar művész iránt.

Itt volna az ideje, hogy hatósággal a művészet magasatos hívására íránt is érezkélk birjon és ne csak akkor öllössen a lakösséggel zászöldízt, ha nagy állami egyszétségek jónnek városunkba, de akkor is, ha a művészet fölkel apostolai tisztelnek meg bennünket látogatásikkal.

A nem hivatalos közönség különböen helyreépítöta azt, a mit a hivatalos körök elmulasztottak.

Oly díszes közönség gyűlt egybe a városi színházba, a minő ritkán szokott egybegyűlni és ezen közönség oly odaadással hallgatta meg Reményit és a vele jött zongora-művészeket, a melyre csak szakértő és művelt közönség képes.

Az öreg hegedűkírály művészetének nem csökkenő teljességében mutatta be a programjában előre jelzett zenedarabokat, melyek közöl első helyen Mendelsóhn Amdante és Finalesát emeljük ki. Igaz, hogy ebből Reményi a ledallamosabb és legfelibbészöb részét kihagyta és csak a zenetechnikai szempontból kiváló részleteket játszta, ezzel azonban csak megbeséltte a közönséget, a melyről föltelezte, hogy a dallamosabb részt usos-untig hallotta már.

Azútn egy „Hósi magyar“-t adott elő Reményi, mely bennünket igen élénken emlékeztetett Palotási gyönyörű szerzeményeire, s melynek nen egy része kellett víharos taptos.

Mozart G. moll simphoniája Gaál Ferencz szabadkai zenekademiái tanár és Bodó Alajos zongoraművész által oly interpretációban részesült, a minő bizonyára Mozartot is gyönyörrel töltötte volna el. Gaál Ferenczet ismerjük régóta, s örvendünk, hogy Bodó urat is sikerült megismermünk, a kinek tehetsége szép váraközásra jogosít bennünket.

A program negyedik pontja három kisebb zenemű volt, az egyik „Szerenade“ Gaál Ferencztől, a második Schubert „Barcarolle“-ja, a harmadik egy Chopin „Mazurka“ volt. Mindhárom Reményi adta elő Gaál zongora-kísérettel mellett.

Utána Bodó Alajos ur adott elő egy részletet Rigolettóból és egy Liszt-féle magyar Rapszódiait.

A program utolsó pontja Reményi híres „Repülj feekém ablakára“ című szerzemény volt, mely évtizedek óta legkedvesebb dalát képezi a magyar nemzetnek.

Ha sohasé irt volna Reményi mást, mint ezt az egy dalt, s ha nem hirdette volna évtizedeken keresztül idegen világreszekben és a külföldön a magyar zené dícsőségét, nevének akkor is hallhatatlanság szerzett volna.

De midőn a magyar zenekölteszet annyit köszönhet Reményinek, midőn egy élet hosszú és nehéz fáradsalmi nyomják le a mérleget Reményi érdemei mellett, hálaünk és elismerésünk nem találja meg a kifejezést, s csak köszönetet mondhatunk a művészeknek, hogy körüljárnak Zombor szab. kir. városát is szíves volt figyelemmel méltatni és részesíteni oly ritkai művelzetben, a minő kétszeres gyönyörrel töltötte el keblünköt, s nem tudjuk, melyik lelkesít jobban: az-e, hogy egy nagy művészt hallottunk és láttunk színről-színre, avagy hogy az a művész a mienk testestöl-lekkestöl.

POLITIKAI HIR.

* **Képviselei választók névjegyzéke.** Az 1876. XVIII. t. c. 2. § alapján Zombor szab. kir. város központi választmánya részéről közhírré teték, miszerint Zombor szab. kir. város országgyűlési képviselői választóinak az 1892. évre érvénynyel birandó ideiglenes névjegyzéke a városháza nagytérben f. évi június hó 5-től július hó 25-éig közzemlénk ki fog tetetni és ellene az 1874. XXXIII. t. c. 44. § értelmében július hó 5-től 15-éig felszólamlás a központi választmányhoz címezve benyújthatók. Az 1874. XXXIII. t. c. 45. § értelmében ezen unon beérkező felszólamlakok ugyanott f. évi július hó 16-tól 25-éig szintén közzemlentre kitétetvén, a rájuk vonatkozó észrevételek ugyanezen idő alatt szintén a központi választmányhoz címezve benyújthatók. Az ezen határidők alatt netán benyújtot felszólamlakok és észrevételek felett a központi választmány által hozandó határozatok folyó évi szeptember hó 20-tól 30-ig ugyan-csak a városháza nagytérben lögnek közzemlentre kitétetni és ellenük felebezések ugyanezen idő alatt a központi választmányhoz lesznek benyújthatók. Kelt Zombor szab. kir. város központi választmányának 1891. évi június hó 18-án tartott üléséből. Dr. Csibás Benő s. k., polgármester, mint a központi választmány elnöke. Dr. Gertinger Pál s. k., a központi választmány jegyzője.

Előfizetési felhívás

„ZOMBOR és VIDÉKE“

X. évfolyamának 3-ik évfolymaára.

A „Zombor és Vidéke“ előfizetési föltételei.

Egész évre	8 ft.
Félévre	4 "
Negyedévre	2 "
Néptanulókknak:	
Egész évre	6 ft.
Félévre	3 "
Negyedévre	1 " 50 kr.

Megyei s helyi hírek.

* **Magas katonai látogatás.** Lobkowitz herceg hadtestparanésok I. hó 7-én este Zomborra jö s 8-án reggel szemlért tart a hadgyakorlatok felett, de már d. e. 11 órakor Szabadkára utazik.

* **Érettiségi vizsgálatok.** A zombori közép-kereskedelmi iskolában múlt hó 25-és 26-án tartattak meg a szóbeli érettiségi vizsgálatok, melyen 19 közöl 8 jöl érettknek. 7 egyszerűen érettknek lett nyilvánítva, s 4 két hónapra visszavetettet. Ez a zombori közép-kereskedelmi iskolában az első érettiségi vizsgálat, s a fön-

tebbiekből látható, hogy szép eredménnyel. Az iskola első és második osztályában két nms.-militiás tanuló Ernst Fülep (I. oszt.) és Knézy János (II. oszt.) kaptak tiszta jeles bizonyítványt.

* **Közszebetnyilvánítás.** A zombori úr, négyelet által az Oroszországból kiűzödtött szegény zsidó családok javára rendezett gyűjtés-hoz a folytatást a következő adományok folytak be: A zombori szegény-egetöl 50 ft., Weisz Vilmos 1 ft., Baehrach Lajos gyűjtője: Baehrach Lajosné 5 ft., Dr. Goldschmiedné 5 ft., Baehrach Henrikő 3 ft., Heinésné, Loseltz A. Morné, Loseltz Zsófia, Loseltz Sándonia személyenként 2 ft.; Loseltz Sarolta, Loseltz Alajosné, Roheim Katalin, Loseltz Lajosné, Loseltz Teréz, Loseltz E. Lipót, Loseltz E. Mór, Loseltz Gizella, Müller Adel és N. N. személyenként 1 ft.; Biebler Vilmosné gyűjtője: Biebler Rose 2 ft., Rosenberg Simon, Krausz Lázár, Özy, Breuer Rozalia, Schütz Grünbaum, N. N. személyenként 1 ft., Ehrenfreund, Krausz Gy., Rein M., J u g u s z. Klein, Löwy személyenként 50 kr.; Dr. Friedmann Samuugyűjtője: a szöntai úr, köztöseg 5 ft., Friedmann Samu 2 ft., Stein Henrik 2 ft., Freunger Lipót 1 ft.; Wamoscher Julia gyűjtője: Wamoscher Julia 3 ft., Hemhuller Lajos 1 ft. és végül Wamoscher Julia Monostorszeghi 5 ft., összesen 113 ft., melyely a gyűjtési föösszege 544 ft-ra emelkedett. Midőn a nemesleki adományozókna s gyűjtökök úgy az úr, négyelet, mint az ártalmán nyomorba üldözött szerencsetlenekek nevében, hálas köszönetemet nyilatvánom, kiemelem, miszerint a fenn kimutatott 544 ft-ra a Pest-ter Lloyd szerkesztösege utján a megalakult nemzetközi mentő bizottságnak elküldöttem. Dr. Spitzer Morné mint a zombori úr, négyelet elnök.

* **Jankovics hírek:** Madarász Zsiga kisszállási kovács e hó 25-én délután ongyilkossági szándékból revolverrel szájába lött, de nem sikerült életét kioltania, mert valószínűleg fel is fog gyógyulni. Az illető Kis-Szállásn dolgozik az uradalmi kovácsnál, és apóival egy esekélyesség miatt szoválatba keveredett; állítólag azért, mert az egyik bérest, ki munkát hozott a műhelybe, „baratom“-nak szólította, — a szóváltból tettségessé lett, és az apóst annyira agya-föbe ütötte, hogy életben maradáshoz kevés a remény, s ebbeli félelemben haza jött szüleihez, és itt fegyvert ragadott maga ellen. E hó 25—26. közt éjjelen iszonyu szelvény dühöngött itt, melynek egy emberélet is áldozatot esett, a meynyiben a villám Faddi tavai lakos házába a kémeny át bentott s a konyhában aul 18 ényai fiát agyonűjtöta, a melléte levő családtálok mindgyike kisebb nagyobb sérülést szenvedett.

* **Öngyilkosságok.** Kiss Bertalan volt zombori lakós-f. évi június hó 29-én reggel 5 órakor a sziváci uton levő lakásán a padlóson felakasztöta magát. Ongyilkosságát állítölag elmezarvában kövötte el. Az öszgyölt emberek közül csak egy akadt — Pasa, szomszédja, — a ki a löhetetést lehozta a padláról. — Kovács Károly kovácsmester, Paesérón f. évi június hó 28-án d. e. 10 órakor a padlóson, állítólag elgyötöttségből felakasztöta magát. Özgyötyet és 4 gyermeket hagyott hátra.

† **Gyászhir.** A pécsi ánnepélyekről hazatérő Brankovits György gr. kel. szerb. patriarkát utközben az a lesújtó hír találta, hogy leánya: Ruzsics Györgyné szül. Brankovits Angelina, kedden este Nagy-Kikindán hosszas szenvedés után meghalt. Temetését esztörtökön d. u. volt Nagy-Kikindán.

* **Meghívó.** A mgos Kállay Albert főispán vidéksége alatt álló szegedi fa-utór-kiállítás és vásár rendező bizottsága tisztellett meghívja a közönséget a kiállításnak 1891. július 5-én d. e. 1/2 órakor tartandó ünneplés megnyitására (Tisza-Lajos körút felsőlő lényiklakó-épület). Az ünneplés programja: 1. „Szózat“, énekli: a „Szegedi Polgári Dalárdá“. 2. Milis Imre, kiállítás bizottsági elnök felkéri a vidéköt a kiállítás megnyitására. 3. Málósgás Kállay Albert főispán, kiállítás védnök úr a kiállítás megnyitja. 4. A kiállítás megtekintése a meghívott vendégek által. 5. „Hymnus“, énekli: a „Szegedi Polgári Dalárda“. Este 8 órakor kiállítás Tanegyzölam az Újszegedi Vigadóban. Szeged. 1891. évi június hó 9-én. A kiállítás bizottság nevében: Ifj. Szmolleyn Nándor, kiáll. biz. titkár. Rainer Ferencz, titk.-beli kiáll. elnök. Milis Imre, kiáll. biz. elnök.

* **A zombori kir. törvényszék** és területén levő 13 hivatalosága egyenruháztának és lalbeli szükségletének szállítást, a kir. törvényszék elnökégnél f. évi június hó 16-án megtartott árúlcjében a következők nyerték el és pedig: a ruházat szállítást (kiállítás ár 375 ft) Csnvardis György zombori szabó-mester 269 ft 50 kreit; a lakóelék szállítást (156 ft) Maichler Balázs zombori eszmadámester 130 ft-ral.

* **Arlejtés.** A szabadkai m. kir. állami tanítóképző intézetben f. e. szeptember 1-től 1892. évi augusztus végéig szükségesendő élelmi és egyébek czikkék szállításának biztosítását végezt a nevezett intézet igazgatóságnál f. e. június 29. d. e. 10 órakor arlejtés lesz s ugyanott a közletoók is megdöhdötök. A szóbeli arlejtés kezdetéig írásbeli ajánlatnak is lehet beadni.

* **Ehhalasztott szözlöttés előadások.** A palési fűrdő épület gyögytérmben a múlt szombaton d. u. 4 órakor — Miklós Gyula, borászati kormánybiztos, Latinovich Pál, a biesmegyei gazds. egyesület alelnöke, Heinrich József, borászati vándor tanító és Romby Dező, gazds. egyesületi titkár által — megtartott szözlöttés szözlöttés előadókra Szabadkáról számos szözlötölajódnos-rándult ki. Ott voltak: Mamushich Lázár, id. Vejnich Lukács, Vermes Gábor, Száris Károly, Hevér Géza, Szigethy József, Polyakovits Alajos, Lévy Simon, Dr. Ráditis Páter, Malahovszky László, Német Matyas, Vermes Lajos stb. Mielőtt az előadások megkezdöttek volna Mamushich Lázár polgármester Miklós Gyula kormánybiztos arra kérte fel tekintettel azon körülményre, hogy Szabadkán 40 000 holdnyi homokos szözlöt-terület van, a mai szözlötöl-adás halasztásék el l. e. június 5-ikére azon célból, hogy a tartandó tanulásos előadásokon a kisebb szözlös gazdak is résztvehessenek. Az indítvány általános helyeslés köztét elfogadtatták. Ezután Polyakovits Alajos az összes vendégekét meghívta vilajjába a palési, illetve a szabadkai szözlötben termelt borainak a kóstolására. A különféle évekből kóstolt borok köztöl a rizingli (10 éves), dinka és fűrmint (89-iki) különösen izlett s általában a szakértők nagyon dícsörelégg nyilatkoztak a szabadkai borokról.

* **Újvidék emelkedése.** Újvidék városa városóság építkező házban van. A magánemberek tömeges házépítésén kívül remény van még néhány nagyobb középületré is. Elöször is az új város-házat. Söt beavatottak egy újabb kaszárnya-építésről is beszélnek. A mi pedig a terveköt illeti, tény az, hogy komolyan szóba jön, immár másodszer, hogy a Lámán-töböl, mely a Duna közvetlen közleében van, tölí kikötöl lesz az állami hajók számára, s hogy a húsdünet, Petervárd a Dunán innenvaló részét, magához akarja vándni a város, hogy falait lerombolja s a szétért kibövítt területével. Erre nézve meg a tavaszon törtöntek lépések, fält főispán kezdeményezésére s a közönség igen élénken érdeklödik az ügy iránt.

* **Vigyázatlanságból halál.** Nagy Gyurák József zentral lakos kis gyermekének szines madarakat akart lóni és ezöből az istállóban felakasztött pisztolyról a lötra egy-két lépésöjén felfelé haladt. Mikor elérte a pisztoly esövét, azt ennél fogva lúzza lefelé, de oly szerencsétlenül, hogy a ranganatás következtében a pisztoly kakasa valmben megakadt és sült. A végzetes lövés a szerencsétlen embert éppen szömen találta és az agyvétöl öszteröcsöta. Mire felesége hozzásieltet, már meg volt halva.

a legnagyobb titkot, az asszonyok lélekvilágát tárja elénk egy óriási szenvedély drámában. Oly emésztő tűz ég e lángoló szerelmet festő könyv minden lapján, mint a Vezuv alatt, hol ez a tragédia lejátszódik. Az ember már rég felrejtette ezt a könyvet, mikor csodálatos elevenségű alakjai, kikben annyira hiszünk, mint jó ismerősök egyre velünk vannak és gondolatukatuk tovább élnek és tovább eszelecsenek. A lelket annyira megteremkenyítő hatású csak a legnagyobb költői alkotásoknak van és közé méltán sorozhatjuk a nagy olasz íróknak legbelső értékességű művét. A mű, melyet olasz eredetű Tóth Béla fordított magyarra, két kötetre terjed és a díszes vászonkötésű 22 iv tejedelmű két könyv ára 1 frt.

— Megjelent s lapunk szerkesztőségének megküldött a „Novezetes Bűnesetek” című által Kossutány Géza benyújtott kir. törvényszéki bíró ügyes tollalól folyó érdekes fenyítő bünperek ismertetésének III. kötete, mely a következő szenzációs eseteket tartalmazza. I. Egy modern halászság. II. Az amerikai feleség. III. A börtön titka. IV. Egy lázálarc itell 200 év előtt Budapesten. V. A két díjnok. A fölötté érdekes fűzet Lampel Róbert kiadásában jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben.

— Megjelent s lapunk szerkesztőségének beküldött: gr. Hübner S. A brit birodalom keresztül. I. fűzet. Ára 30 kr. A „Séta a világ körül” hírneves szerzője ezen művének tartalmáról felvilágosítást adnak a fejezetek címei, melyek a következők: I. rész Dél-Afrika. Az átkelés a tengeren. A Fokváros. A keleti tartományok. Kaffraria. Natal. — 2. rész Új-Zéland: A hajó-utak. A déli sziget. Az északi sziget. Politikai megjegyzések. — 3. rész Ausztrália; Victoria. Új-Dél-Wales. Queensland, Politikai megjegyzések. — 4. rész Jáva. Ceylon. Madras. Bombay. Ráduputana. Pendsab. Az északnyugati tartományok. Szikkim. Bengália. Politikai megjegyzések. — 5. rész Ozeánia. A visszatérés Ausztráliába. Athajozás Colombeből Albanyba. Glenely és Melbourne. Norfolk szigetek. Szamoa szigetek. A munkásokkal való kereskedés. — 6. rész. Észak-Amerika. Az átkelés a tengeren. San-Francisco. A kontinensen keresztül. A hazatérés.

Hübner gróf (szelött báró) neve a magyar közönség előtt nem ismeretlen. Eltekintve attól, hogy monarchiánkat Párisban és Rómában hosszabb ideig képviselte és mint miniszter irántuk való barátságos érzelmek által kitűnt, „Séta a világ körül” cz. műve számos olvasó kezében megfordult. A külföld ez utóbb említett mely belkésről és páratlanul kedves eszelőssé tehetségről tannakdó könyv iránt olyan érdeklődést tanusít, hogy a kiadók franciaia. nemet stb. nyelveken egyik kiadást a másik után rendeznek saját alá, a melyek közül egyik díszesebb és fényesebb, mint a másik. De nemcsak a külföld, hazánk olvasói is nagy érdeklődést tanusítottak a „Séta a világ körül” iránt, amit az bizonyít, hogy mostanáig az első kiadás már elfogyott. E páratlan siker igazolja, hogy könyvpiazzunkon, s a művelt világ könyvpiazzán az utolsó évtizedben Stanley új nagyszabású könyvén kívül ily népszerű utazási mű nem jelent meg.

Ezen érdeklődés a t. közönségnek Hübner gróf első utelírása iránt indítja a kiadót arra, hogy újabb utelíró munkáját a „Brit birodalom keresztül”-t a magyarol olvasó közönségnek szintén hozzáférhetővé tegye.

Budapesti levél.

A tanidény befejezése után redenen nagy számmal rándul fel a vidéki közönség Budapestre; a szulók gyermekekkel, a tanárok és tanítók családjukkal a szünidőt arra használják, hogy az ország fővárosát, mely évről-évre szépuül növekedik, és érdekesbedik, megtekintésék, megcsodálják.

Az idén azonban meg egy rendkívüli, a maga nemében páratlan látványosság, az agyagipar kiállítás is különösen vonzó hatással kell, hogy legyen a vidéki közönségre nézve. Hogy némi fogalmat nyujtsunk t. olvasóinknak, röviden ismertetjük a kiállítás néhány csoportját.

Az asfaltnak hazánkban elért fejlettségéről fényes bizonyítékok ad a Magyar Asphalt-részvény-társaság kiállításai, melyről a legkivalóbb szaktekintélyek s a fővárosi sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Ezen másfél évtized óta fennálló hazai iparvállalat bemutatja felső-pernai (Biharmegye) gazdaság és kiaszthatatlan bányáink termékeit, melyek az utóbbi években rendezett valamennyi kiállításon kitüntetésben, az 1888. évi brüsseli világkiállításon a legnagyobb kitüntetésben (díszközlévi) részesültek. A kiállításon látjuk e vállalatnak különböző burkolat-probáit, s ezek közt a szabadalmat képező aszfalt-macádium kocsit-burkolatát, fal szárazzá tételi próbáit; a különböző bányatermékeket, nevezetesen Frinidánál is szebb bitumet, a ma már igen keresett kivitteli cikket képező dermaszfaltot, vaszmáz készítésére, aszfalt vaszmáz és aszfalt-olajat stb. A magyar Asphalt-részvénytársaság allandóan 800—1000 munkást foglalkoztat gyártelepén és a különböző munkahelyeken, s érdemeül sorolható fel, hogy a modern építkezés dolgában visszamaradt vidéki városainknak a járda és utépítést az előbbi magas árának jelentékeny leszállítása s kedvező fizetési feltételek cenedalása által megkönnyítette, minek folytán Arad, Budapest, Debreczen, Eger, Eszék, Győr, Kecskemét, M. Sziget, Nagyvárad, Pécs, Radna-Lippa, Szabadka, Szegec, Szombathely, Temesvár, Ungvár, Zágráb, Zombor stb. városok, ezen vállalat által készítették aszfalt járdaikat. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezen vállalat a külföldi versenyt szép és tartós munkája s árának mérsékeltségével mindinkább lehetatlenné teszi, ugy konstátálnunk kell, hogy e hazai iparvállalat feladatának magaslatán áll s méltán kiérdemelte a magas kormány s tövényhatóságok és a nagy közönség támogatását.

Selyem grenadinés, fekete és színes (ugy minden világszerte) 95 krtól 9 25 krtól méterenként (18 féle minőségben) — köld ruhászámra bír- és vízmentes a gyári raktár **G. Henneberg** (es. es kir. udv. szállító), Zárich. Minták postafordultival. Levelekre Svájczla 10 kros bilyeg ragszandó. (7)

HIRDETÉSEK.

Teringgettét bajtárs, önmek mindig oly gyönyörű tisztá uniformisá van ön sok pénzt vaghat szobája fejéhez! Oh! Ellenkezőleg! ezeltött, igen! — Most „BENZOLINAR“-T hozatok, melylyel inasom unifo, misomat gyönyörűen tisztítja és mellette még kolosszális összegeket takarítok meg.

BENZOLINAR mondja ön, mifele portóka az?

„BENZOLINAR“

törv. védeve eltávolít minden foltot bársony-, selyem-, posztóblól stb. anélkül, hogy a szövetben, vagy a színben valami kárt okozna, tisztít uniformis hajtókat elefántosntól stb. stb., egy háztartásban sem szabad ennek hiányoznia.

Benzolinar

minden fűszer- és vegyes-kereskedésben kapható egy nagy üveg ára 60 kr. Chem. gyár ROLOFF VILMOS LIPCSE.

Az osztrák-magyar monarchia egyedüli főraktára:

REINER FERENCZ és LIPO

Gyógyszer-vegyes-kereskedés Budapest, Király-utca 4. sz.

Szt-Margitszigeti gyógyfürdő.

A szt-Margitszigeti sekert, uszta, pormentes levegőjével és elismert jó hatású 35° R. meleg kenes forrás vizével legalcalmasabb gyógyhelynek bizonyult. A korszerű fűdőberendezések kivül van 300 szoba, társalgó- és tekejtéltér, posta, telefon, távírád, kúria, eszménytel használatot a hely, mint fürdő, vagy bálterem, mint gyógytel és bálteremre a következő kór ellen: esz, zsák, idült kötegek, külsérek után fellépett izzalmányok, görvely s bujkor, maj, gyomor-béltánalmak, idült székrekedés, hólyag hurut, női bántalmak, zarat, gezetűd-hurut, hűdök, ideg-bántalmak. Utóbbiak ellen a villamos fürdő alkalmaztatnak megjelő sikerrel. Fürdő- és uszatógy együtt váltva, valamint fűdőteremmel rendelkezik. A gyógyhelyen fűdővendégek a fűdő- és uszatógyon előnyben részesülnek. A lakosoknál május és szeptemberben 30 szazték engedmény. Rendelő fűdőorvos Dr. Bauer Antal főorvosi udvari orvos. Fűdőidény tartama május 1-től szeptember 30-ig. Helyközlések felirankint. Menetéri gyűj hététköznap 20 kr., vasárnap és ünneppnap 34 kr. Naponként katona- és osztagyanya. Arszabály kívánra barmet és megküldetik. Megrendeléseket lakásokra átvesz a szt-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége Budapestén.

2-5 a szt-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége Budapestén.

Napernyók leszállított árakon.

A t. utazó közönség figyelmébe ajánlom nagy választékban érkezett utazó- és kézi-
bőröndeim legfinomabb kivittelig.

Fűdőruhák, kalapok és cipők! Tourista-ingek és övek

mindig a legújabb. Patent-czipők uraknak 3 frt 40 kr.

„nőknek 2 „ 60 „ gyermekeknek 1 „ 50 „

Vidéki megrendelések pontosan eszközölnek. Kiváló tisztelttel

ENGEL,

az „Angyalhoz” az „Eldönt” szülőidőn emberen.

Utazó- és gyermek-sapokák

Fűzék, Faccan, mndur, Laube

Bőr- és selyemkeriztyük

Bizonylat.

Az „Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat” tek. igazgatóságának

Budapestén, külső váozati 7.

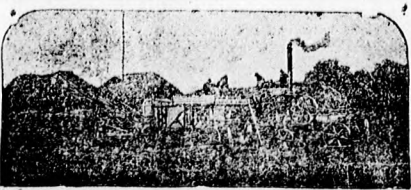
Birtokomba kaptam összes leveletkét február hó 2-án és azonnal válazoltam.

Az 1890. évben vásárolt géppel teljesen megvagyok elégedve

minden részről. Endrűd, 1891. február hó 3-án. Maradok kiváló tisztelettel

Farkas György s k.

KOTZÓ PÁL

BUDAPEST, NYOLCZADIK KERÜLET Üllői ut 18. szám.

Ajánl: Brantfordi önműködő kéveköttő aratógépeket, legújabb és legegyszerűbb szerkezet acéllárvánnyal; előnyei: a legnagyobb szilárdság és egyszerűség, a legnagyobb arató- és a legalacsonyabb vágó képesség, a legkénynebb járás és a legegyszerűbb csomokötés.

Compound gőzmozgonyokat, 40% tüzelőanyag megtakarítással.

Gőzmozgonyokat, fa-, szén- és szalmafütésre, 2 $\frac{1}{2}$ —30 ló erejűg

Sines gözcséplőket,

legújabb szerkezet, 4-szer fordulható sinekkel, rendkívül hosszú, tehát töltést nem igénylő szalma r a z o k k a l. Szóges gözcséplőket, 3—4 löerejű kéttős tisztító szerkezettel, arpadhajával és választó hengerrel. — Továbbá mindenféle járgánycséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket.

Olcsó árak. — 8 Kedvező fizetési feltételek. Oblát Károly könyvnyomdájából Zomborban.